

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravištvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-ogerske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrtletno . . . K 6.30
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28.—
za vse druge dežele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglasje (inzerate)** se plačuje od četrstopenjskega petit vrste po 12 h. za večkratni natis primeren popust.
Posamezna štev. stane 10 h.

Štev. 34.

Telefonska številka 65.

Celje, v petek, dne 12. februarja 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

K položaju.

(Iz peresa bivšega slov. parlamentarca.)

Češko-nemški spor, ki je pogubonosan za celo Avstrijo, bode imel, kakor vse kaže, zelo slabe posledice tudi za nas Slovence. Bienenrth sega pri sestavi novega ministerstva le po nemško-liberalnih politikih, in če postaneta zares grof Stürgkh naučni in dr. pl. Hohenburger justični minister, potem je to hud udarec za nas Slovence, ki nas potisne v našem razvoju za desetletja nazaj. Hujše, kakor prej se bode po naših slovenskih pokrajinah šopiril nemško-liberalni duh, nemško-liberalna gospoda bo prezirljivo gledala na ubogo slovensko paro, odtrajala slovenske uradnike in s tem slovenski mladeži jemala vsako veselje do vstopa v državno službo.

Vsak količjak samozavesten narod pa stremi za tem, da si pridobi lastno-rodno uradništvo ter smatra za veliko zlo, ako mu tujerodni gospodje zasedajo uradniška mesta.

Velike nade so se stavile v združenje obeh južnoslovenskih klubov, in z velikim veseljem se je to dejstvo pozdravljalo. Upalo se je, da dobi južnoslovenska delegacija s tem večjo veljavo in mogočnejši vpliv. Ni se več dvomilo na tem, da se bo pri prihodnji sestavi ministerstva moralo ozirati tudi na Jugoslovane, in imenovala so se že celo razna imena bodočih jugoslovenskih ministrov. In kakega velikanškega pomena bi bila taka pridobitev za nas Slovence!

Res je sicer, da bi tudi minister-rojak še dolgo ne zamogel zavrniti vseh krivic, ki se nam gode od strani vlade in njenih organov, a gotovo bi lahko v mnogem oziru pomagal in preprečil marsikatero zlo.

A kakor vse kaže, si jugoslovenska delegacija ni zamogla pridobiti tolikega ugleda — in nima vkljub spojitve s češkimi klerikalci tolikega vpliva, da bi moralno prisilila Bienenrtha, da bi se oziral pri sestavi novega ministerstva tudi na Jugoslovane. Vzrok tiči pač najbrže v tem, da je zveza jugoslovenskih klubov le bolj zunanja — dejal bi formalna, ki obeh strank niti najmanj ne ovira, da napadata po svojih listih neljube jim tovariše drugega kluba.

Taka — le formalna — in neodkritosrčna zveza naših jugoslovenskih klubov je toraj glavni vzrok, da si ista ni pridobila zadostnega ugleda, zadostnega upliva — kar bi inače — posebno sedaj, ko se je po aneksiji Bosne in Hercegovine veljava Jugoslovanov tako pomnožila — nikakor ne bilo razumljivo.

Omeniti še pa moram neke — smelo rečem „otročarije“, ki si jo je privoščil poslanec g. dr. Benkovič.

On je namreč — kakor znano — stavil in utemeljeval v državnem zboru predlog, naj se odpravi uvedba ministrov-rojakov, seveda v prvi vrsti nemškega ministra-rojaka, ker je ta uveljavila baje protinstavna. Seveda, če imamo Slovenci take „politike“, se ne

smemo čuditi, ako se nas pri rekonstrukciji ministerstva zopet prezira, kajti v resnici bi bilo za Bienenrtha nekako težavno jemati jugoslovenskega ministra-rojaka iz srede tistih poslancev — ali njih somišljenikov — ki stavijo in utemeljujejo slične predloge in zahteve, kakor gori omenjeno. Menda odkar je v Avstriji uvedeno ustavno življenje, obstoja tudi že poljski „minister-rojak“ — in nobenemu še dosedaj ni na um prišlo, se nad tem spodtikati, in to institucijo imenovati protinstavno. Sedaj pa, ko so se razmere že nekako tako razvile, da smo Jugoslovani že zamogli pričakovati uresničenje take nade — pa vstane slovenski poslanec in pobija z vso resnobo institucijo „ministrov-rojakov“.

Ali si je mogoče misliti, še kaj manj neumestnega?

(Siede še zanimiva stvarna izjava o češko-nemškem sporu, katera si prihranimo radi pomanjkanja prostora za drugič. Op. uredn.)

Dnevna kronika.

d **Darwin.** Danes 12. svečana je sto let, kar se je rodil največji prirodoslovec Darwin. Njegov nauk evolucijonizem, je postal podlaga ne le prirodoslovju, temveč tudi mnogim drugim strokam človeškega znanja. Klerikalci razamejo pod darvinizmom nauk, da se je človek razvil iz opice.

d **Evolucijonizem, selekcijonizem, lamarckizem.** Dva nauka sta popolnoma prevrnila človeško mišljenje: spoznanje, da ni zemlja središče celega sveta temveč le skromen prašek v ogromnem svetovnem prostoru in drugič, da človek ne stoji ločen od cele narave, sam zase, temveč da je le del, dasiravno najimenitnejši izmed vseh živih bitij. Prvi nauk je za vedno združen s slavnim imenom Poljaka Kopernika, drugega pa dolgujemo Angležu Darwinu.

Če po raziskovanju, ki se je vršilo mnogo stoletij po največjih možeh, naenkrat zasije svetla luč spoznanja, tedaj se utegne zgoditi, da tisti, ki gledajo vanjo s preveliko vnemo, od nenadnega blišča zgubijo jasen pogled, drugi pa, ki se te luči bojijo, a skušajo iz svojih skrivališč to luč upihnuti.

To se je zgodilo tudi darvinizmu. Opirajoč se na dolgoletne študije je Darwin že v prvem večjem delu izrekel mnenje, da vse sedaj živeče živali in rastline izhajajo iz enostavnih prvotnih oblik. To je nauk o razvoju ali evolucijonizem, ki ga je najnovejša veda od vseh strani podprla in dokazala in ki s svojo plodovitostjo pomenja pravi triumf človeškega duha. Temu zakonu je podvržen tudi človek, ki se je po naukih paleontologije kot najpopolnejše bitje tudi najpozneje pojavil. Tudi katoliški teologi že sedaj priznavajo možnost, da se je človek telesno (seve ne duševno) razvil iz živalskih pradedov. Znani jezuit p. Wasmann pravi doslovno: „Der Leib und die Seele können auf verschiedene Weise von Gott geschaffen worden sein; ersterer

mittelbar (torej po zakonih evolucijonizma). letztere unmittelbar.“

Dočim je torej dejstvo razvoja zagotovljeno, je drugače z vprašanjem kako in po katerih zakonih se je ta razvoj vršil. Darwin sam ni imel o tem ednotnega naziranja, vendar je dajal prednost selekcijonizmu, to je nauku, da je narava iz množice bitij izbirala tista bitja, ki so bila slučajno močnejša v boju za obstanek. Ta nauk je naletel pri mnogih učenjakih na hud odpor, ker selekcija po njih mnenju k večjemu manj pripravna bitja iztreblja, ne ustvarja pa novih. Zato so se mnogi raje poprijeli Lamarckove teorije (Neolamarckisti), da leži vzrok vsega razvoja v duševnih zmožnostih, ki se nahajajo v vseh bitjih od najpopolnejšega do najnižjega, da celo v vsaki živalski ali rastlinski stanici.

Od darvinizma je torej ostal le evolucijonizem.

o **Nove uniforme avstr. vojske.** — Vojno ministerstvo je zaukazalo, da mora biti večidel avstro-ogrske vojske do konca prih. meseca popolnoma nanovo uniformiran. Uniforma bo siva z modro-sivimi in svetlo-sivimi plašči in gamašami. Posebno velja ta odredba za obmejne in še nekatere kore, ki bi prišli v slučaju vojske vpoštev.

o **Abbé Loisy,** glasoviti vodja kat. modernistov, bo imenovan za profesorja verske zgodovine na Collège de France v Parizu. Abbé Loisy je bil že od leta 1881. do 1893. profesor na institutu Catholique, od leta 1900. do 1904. pa na vsenčilišču v Parizu. Obe profesuri je prostovoljno odložil, ker se njegovo znanstveno mnenje ni strinjalo s cerkvenimi dogmami in ker ni hotel dati z nepokorščino pohujšanja. Lani je cerkev Loisyja ekskomunicirala in sedaj ima proste roke.

v **Jedno milijardo kron** bo stalo znano potovanje 16 ameriških bojnih ladij okrog sveta. Dočim se za vojaško parado da imenovana ogromna vsota, nimajo Zvezne države v Sev. Ameriki za stotisoče brezposelnih delavcev, ki poginjajo v mrazu in lakoti, niti jednega vinarja!

v **Poziv na slovenske zobotehnike!** Po celi slovenski domovini se opaža živahno gibanje in združevanje v stanovske organizacije. Saj je umevno, kajti strokovne organizacije so prvi pogoj za gospodarski in kulturni razvoj ter napredek naroda. Se skupnim nastopom zamoremo zastopati svoje stanovske interese, povzdigniti ugled zobotehničnega stanu, davati posameznikom priliko za strokovno izobrazbo itd. Torej tovariši, na delo, tudi mi se moramo združiti za napredek našega stanu! Da zamoremo v ta namen potrebno pravočasno ukreniti, prosim cenjene tovariše, da se nemudoma priključijo na naslov: Hinko Kadrnka, dentist, v Horgas-Gratwein pri Gradcu. Na zdar! Hinko Kadrnka.

v **Drag ples.** Nek češki list je preračunal, da je stal češke agrarce reprezentacijski ples v Pragi celih 300 tisoč kron, toliko kolikor so dobili češki agrarci podpor za povzdigo živinoreje.

v **Morda ima prav.** Zagrebški satirično-šaljivi list „Koprive“ je priobčil v zadnji svoji številki sledečo glosso s primerno sliko: „Oženi lakomog popa za proždrljivog soldata i eto ti — Avstrije“.

v **Glavno vodstvo „Südmarke“** je razpustilo novoustanovljeno podružnico v Gradcu, kjer so se kavsali klerikalci in nacionalci, češ, da se je ustanovila proti pravilom društva in proti društvenemu zakonu.

v **Nazadovanje dohodkov pri zasebnih železnica.** Največ avstrijskih zasebnih železnic je imelo letos meseca januarja znatno manjše dohodke kot lani v istem mesecu. To nazadovanje je posledica manjšega prevoza blaga. Pri Južni železnici znaša minus za mesec januar 0'234 in pri graško-koflaški železnici 0'344 mil. kron.

v **Zoper rusko diplomacijo.** „Moskovskija Vjedomosti“ so ostro napadle rusko diplomacijo, češ da ne razume nove slovanske politike, da je prožeta z germanskim duhom itd. Zahtevajo odstranitev starih nezmožnih diplomatov in nadomestitev z novimi, čilimi močmi slovanskega duha. Napad je velepomemben, ker je znano, da so „M. V.“ takorekoč moskovsko glasile ruske vlade.

b **Muslimanska napredna stranka za Bosno** ima letno skupščino 20. in 21. t. m. v Tešnju.

Politična kronika.

o **Novo ministerstvo,** katero imenuje njegov stvaritelj in oče baron Bienenrth „močno ministerstvo“, je vzbudilo v vseh naprednih meščanskih strankah slovanskih in v soc. demokr. delavstvu največje ogorčenje. „Čas“ je predvčerajšnjem pisal, ko je bil drugi Bienenrthov kabinet komaj naznanjen, da bodo pač morale vse napredne stranke skrbeti za to, da ne bodo ti reakcionarci, ki sede v novem ministerstvu po svoji volji reševali vprašanja kakor predlogo o socialnem zavarovanju itd. Napredne stranke se ne bodo več mogle in smele skrivati za špansko steno jezikovnih sporov, ako jim je naprednost in demokratičnost resna stvar, program in ne gola fraza, kajti drugi Bienenrthov kabinet pomeni v resnici vlado reakcije. O drugem kabinetu Bienenrthovem piše isti „Čas“ od 11. t. m.: „Novi kabinet pomeni za nas Čehe poraz, razžaljiv poraz, za mladočeško in agrarno politiko pa naravnost dve klofuti. Prvi poraz za mladočeško politiko je sestava Bienenrthovega kabineta sploh, kajti najvažnejši resorti so poverjeni zagriženim sovražnikom češkega naroda, Hohenburger, Weisskirchner, Stürgkh . . . S Stürgkhom stopa na čelo učne uprave ne samo nemški nacionalc, ampak obenem tudi mož, ki spada v vprašanje napredka med najnevarnejše, ki je kar najmanj zanesljiv. Celot njegovo delovanje je obstojalo dosedaj v tem, delati na to, da bi vladi niti na um ne prišlo, izpolniti šolske zahteve slovanskih narodov, naj se tičejo visokih, srednjih, strokovnih ali ljudskih šol . . .

Takemu možu je poverjena uprava šolstva, čeprav nima temeljitega znanja za svojo novo stroko in čeprav mora biti njegovo gospostvo za vse Slovence in še posebno za štajerske Slovence prava grožnja! Češki narod in njegove koristi imajo, izvzemši dveh čeških članov, same sovražnike! Mi Slovenci imamo pa v novem Bienerthovem ministerstvu same sovražnike, kajti Žaček in Bráf bi pri najboljši volji nič ne opravila proti združenim nemško-klerikalnim, nacionalnim in birokratskim sovražnikom slovenskega naroda v tem kabinetu. To je žalosten uspeh slovenske državnoborske politike pod vodstvom poslancev S. L. S. in kmečke zveze! To je Bienerthova zahvala za dosedanje pokorno hlapčevanje in še posebno za glasovanje za nujnost proračunskega provizorija.

b Drugi Bienerthov kabinet provizoričen. „Narodni Listy“ poročajo, da se je češki minister Žaček udeležil seje Slovanskega centra in je potem poročal bar. Bienerthu, kako veliko nevoljo je vzbudilo novo ministerstvo v vseh slovanskih strankah, ki so bile pri sestavi tega kabineta čisto prezrte. Bienerth je dejal, da sploh ni vprašal nobene stranke za mnenje, ko je sestavljal svoj kabinet in da se bo sedaj začel pogajati z raznimi strankami. Vstop Bilinjskega in Weisskirchnerja je osebna stvar teh dveh gospodov in niso njune stranke za ta korak odgovorne! Njegov kabinet je provizoričen in zdaj se bo začel pogajati s strankami o sestavi nove koalicije. Večje nerodnosti in nezmožnosti si res ne moremo misliti. Čemu je bilo treba poveriti ministerske portfelje in ministerske penzije celi vrsti skrahovanih politikov in reakcionarcev, ako se jih gospod baron misli v kratkem otrestiti. Zakaj je s tem „močnim“ ministerstvom zbudil nevoljo ogromne večine vsega avstrijskega prebivalstva in strasti še bolj raznetil, če hoče znova začeti pogajanja o sestavi koalicijskega ministerstva? Zakaj je zaključil parlament? Ne, v resnici bolj nerodnega krmilarja avstrijska politika že dolgo ni imela kot je bar. Bienerth.

o Zveza čeških poslancev je v svoji zadnji seji ostro napadla ministra Žačka, da je prigovarjal dvor. svetn. Bráfu, naj proti volji čeških poslancev sprejme portfelj poljedel. ministra. Žaček se je izgovarjal, da je podal že svojo demisijo, da pa ni bila sprejeta.

o Turško-bolgarski spor. Ruski odgovor na turški predlog pravi, da je ruska vlada v principu pripravljena začeti pogajanja o turškem protipredlogu o likvidaciji cele vojne odškodnine, ki jo Rusiji dolguje, ako se dajo potrebne garancije za ruska prava in koristi. Ruska vlada priporoča, naj turška vlada še enkrat vzame v pretres ruski predlog, ki ponuja Turčiji za vse utrpljene škode in za vzhodnorumeljske železnice odškodnine v znesku 120 do 150 mil. frankov. „Jeni Gazette“ piše, da bo Turčija zahtevala vsekakor 150 mil. odškodnine. — Vse kaže, da je končno sporazumljenje že blizu.

o Volilna reforma na Švedskem. Obe zbornici sta sprejeli zakon o volilni reformi za parlament in gosposko zbornico. Za poslansko zbornico je uvedena splošna volilna pravica, za gosposko zbornico je določeni cenzus znižan in uveljavljen princip proporcionalnega sistema.

b Pri ožjih volitvah na Dunaju sta prodrli oba samostojna kršč. soc. kandidata proti oficijelnim kandidatom te stranke.

b V ogrskem parlamentu je bila debata o reformi zemljiškega davka končana. Sprejet je vladni načrt na

korist fevdalnih veleposestnikov in na škodo srednjih in malih posestnikov. Madžari stavijo velike nade v to, da postane za Bilinjskim guverner avstro-ogrsko banke Madžar Popovics, s pomočjo katerega upajo doseči v kratkem samostojno ogrsko banko. Danes bodo v ministerskem svetu določeni predlogi, katere bo ogrska vlada stavila avstrijski vladi v smislu Wekerlovega in Kossuthovega načrta.

Danes zvečer ob 8. uri v čitalniški sobi predavanje.

Štajerske novice.

Današnje predavanje v Celju Potovalni učitelj družbe sv. Cirila in Metoda bode danes svečer v Narodnem domu predaval o jezikovnih otokih nemških na Spodnještajerskem. Apeliramo ponovno na naše občinstvo, da se tega predavanja v kar najobilnejšem številu udeleži. Sramota bi bila zares za nas Celjane, ako bi se tako malo interesirali za našo obrambno organizacijo, kot je C. M. družba. (Žalibog smo zadnjič na občnem zboru obeh podružnic videli bore malo Celjalianov!) Celo vrsto predavanj imajo teden za tednom nam nasprotne šolske družbe kot „Schulverein“ in „Südmark“. Uspeh teh poljudnih predavanj, katera so, kot posnamemo iz nemškega časopisja vedno izborna obiskane čutimo posebno mi Slovenci, na katere so se vrgle nemške šolske družbe s pravo ljutostjo. Koliko novih ponemčevalnic se zida leto za letom na tipičnem slovenskem ozemlju (Štore, Šoštanj, Velenje!) In temu za nas tako opasnem ponemčevalnem gibanju gledamo li naj z mirnim očesom nasproti? Hočemo li mi poginiti kot toliko in toliko postojank severno od Maribora. Ne, upajmo, da še najdemo v sredini Spodnjega Štajerja, v Celju, ljudi, ki se interesirajo za naše obrambno delo in se hočejo istemu posvetiti z vso vnetostjo. Pokažejo naj isti, kateri se interesirajo za našo šolsko družbo tudi s tem, da pridejo k današnjem predavanju g. potovalnega učitelja. Temu hoče slediti vrsta drugih, za katero hočejo skrbeti tukajšnje podružnice. Od vaše udeležbe, celjski Slovenci, pa je odvisno, če se ta predavanja sploh vrše ali če jih je podružnica primorana radi slabe udeležbe opustiti. Celjski Slovenci, zaglobimo se v naš nevaren položaj, katerega hočemo spoznavati posebno potem predavanj. Čas je še — da bi ne bil prepozen!

v Gospod Armbrustschütz odgovorite nam sledeča vprašanja: 1. Zakaj pobira mestni urad od strank 6% vodovodnih priklad, medtem ko § 2. postave zdne 3. sept. 1908 dež. zak. štev. 67 v to svrhu samo 4% dovoljuje? 2. Zakaj zahteva mestni urad v § 37. in 40. vašega „vodenega reda“ 30 v. za kubični meter vode, med tem ko § 5. postave samo 20 v. dovoljuje in se ta „skrajna mera“ glasom § 11. postave prekoračiti ne sme? 3. Zakaj izsava mestni urad hišnim posestnikom — ki že itak pod ogromno težo dače in različnih priklad komaj diha — za par metrov cevi od glavnega vodovoda pa do hišnega zidu neprimerno visoke pripevke, v tem ko je po § 4. postave in po § 5. vodoreda mestna občina dolžna to zvezo na lastne stroške splelpati? 4. Zakaj podpirate iz občinske blagajne — toraj deloma tudi z našim denarjem — vsa „heilovska“ društva noter do blaženega rajha, ako vidite, da je v kljub vednomnožečih se priklad vsled umnega gospodarstva pod vašim uzornim vodstvom v vseh predelih blagajne samo pajčevina in egiptovska tema?

U. A. w. z.

v Prosimo več točnosti! Na celjskem poštne uradu včasih premalo pazijo na besedilo pri slov. brzojavkah. V rokah imamo jedno, v kateri se glas, namesto „nepopisno“ „nepopihon“. Sicer pa se taki kozli večkrat ponavljajo. Prosimo več pazljivosti!

v Dva rjava hrošča je prinesel minule dni učenec slov. deške šole v Celju g. učitelju Kranjcu. Sta se nekoliko prezgodaj upala na dan!

v Zmrznjenega so našli 77 let starega prevžitkarja Matevža Vodika iz Straškegahriba na poti med Širjem in Straškimhribom občine Sv. Kristof. Ker je bil dober prijatelj žganja, navlekel se ga je najbrž pošteno in potem domov grede obležal. Pri sebi je še imel ¼ litra žganja.

v Imenovanje. Predstojnik poštne in brzojavnega ravnateljstva v Gradcu, dv. svetnik Pokorny je imenovan za predsednika na istem mestu in je pomaknjen od personam v 4. činov. razred.

v V Slovenjgradu se je naselil nemškutarski trgovec Škoflek kateri podpira „Südmarko“ in je zvest pristaš tistih turnerjev, ki so šli v Ptuj in Celje Slovencev pretepat.

v Iz Gornjega grada. Na Svečnico je tukajšnja „Požarna bramba“ imela svojo predpustno veselico v gostilni gospe Mikušev. Veselica se je v vsakem oziru dobro obnesla. Vdeležilo se je zelo mnogo ljudij, tako, da je skoraj prostora primanjkovalo. Koncert je vrlo dobro uspel, plesalci pa so rajali do ranega jutra.

Dne 14. tm. se igra na čitalniškem odru tridejanka: „V Ljubljano jo dajmo.“ Začetek točno ob 3. uri popoldne. Pridite!

Zanimiva obeta biti tudi maškara, katero priredi čitalnica v svoji dvorani v soboto, dne 20. t. m., zvečer. Zvedeli smo, da namerava priti tudi iz okolice več maskiranih skupin in oseb. V trgu samem se že pripravljajo na maškarado. Žal, da dopisnik ne sme povedati, kar je tozadevno zvedel. Letošnja maškarada prekosi vse dosedanje, kakor kažejo priprave. V tej zadevi hočemo še poročati.

v Pustni obhod se namerava prirediti kakor smo že poročali na pustni torek na Vranskem. S pripravami se je že pričelo in obeta ta prireditev veliko smeja, ker se bo obhoda večina tržanov vdeležila.

v Iz Mozirja. Na Svečnico sem videl, da so se na velik lojterski voz naložili naši klerikalci pod vodstvom podobarja Cesarja. Teško mi je bilo pri srcu, ker se mi je zdelo, da se dragi naši sotržani mislijo izseliti, da odhajo od nas. Pa potolažil me je prijatelj, ki mi je povedal, kam nameravajo iti naši klerikalci. V Gornji grad se peljejo na veselico tamošnjega klerikalnega bralnega društva. A tako! To je lepo, sem si mislil. Zakaj bi pa ne šli naši klerikalci na klerikalne veselice v sosednih krajih, saj tudi mi ki se štejemo med naprednjake, radi obiskujemo veselice in prireditve, katere prirejajo naši somišljeniki v našem okraju. Ali morda ne?

v Ponesrečil se je 10. tm. gosp. Jože Košan, župan Šoštajnske okolice. Podiral je drevje za drva, ko se je hotel padajočemu drevesu izogniti, je padel in drevo mu je zdrobilo desno nogo nad kolonom ter ga na glavi nevarno ranilo. Vrlemu narodnjaku želimo v kratkem ozdravljenje.

v Krlatica razsaja epidemično v občini Loka pri Zidanem mostu, posebno v krajih Račica in Lokave. Doda je zbolelo v celem 145 oseb (8 moških, 10 žensk in 127 otrok), umrlo je 23 otrok.

Pri volitvi v obč. odbor na Frankolovem dne 4. tm. so bili izvoljeni

Blaž Goršek za župana, Tomaž Medved, Janez Bezenšek in Matevž Esih za občinske svetovalce.

v Veliko pomanjkanje dela v mesecu januarju (in še sedaj) konstatira graška posredovalnica za delo. Prijav je bilo več ko lani — dela, pa manj, in to deloma radi velikega mraza, deloma radi pomanjkanja vode, vsled česar so ustavili mnogi mlini, žage in enaka podjetja, ki so navezana na vodo, svoje delo.

v Sv. Anton v Slov. gor. V ponedeljek, 15. tm. se poroči naš naroden trgovec Jožek Tušak z gospico Jožico Pernat iz Št. Lovrenca nad Mariborom. Čestitamo!

v Iz Trbovelj. Delavec Jug, kateri spravlja splave iz Save, je našel bl. cementne tovarne vrečo s 6000 kron., katero je zgubil pismonoša od postaje na Vode, ker je pozabil zapreti poštni voz. To bi bil kmalu že drugi slučaj zgube poštne denarja v Trbovljah.

v Za „stare“ šolske počitnice je prosil obč. odbor pri Sv. Lovrencu na Dr. p. deželni šolski svet.

v Na pošti v Velenju nočejo znati slovensko, kakor poroča „Sl. G.“ Zberite posamezne slučaje in se pritožite na pošto ravnateljstvo v Gradcu!

v Umor. Minul teden — v petek — je udaril Franc Pernat pri sekanju leda na Križnem vrhu bl. Laporja svojega 22 letnega brata Ant. Pernata s hodom tako nesrečno po sencih, da je na mestu nezavesten obležal in kmalo na to umrl. Franc Pernat se je sam naznanil sodniji, ker je to storil v silobranu proti pijanemu bratu, kateri ga je z nožem napadel.

v Politični shod je imel Marckhl v Konjicah. Bil je slabo obiskan. Kdo bi pa tudi poslušal večno enake Marckhlove prazne fraze?

v Dinamična patrona se je vnela iz doslej še neznanega vzroka nekemu 25 letnemu delavcu v straniškem rudniku pri Konjicah, ko jo je držal v roki. Zgubil je 4 prste in dobil še po telesu rane. Drugim okrog stoječim delavcem se ni ničesar zgodilo.

v „Sausehman“ prirede konjiški „fajerberkarji“ jutri pri Werbniggu v Konjicah. Pa ne da bil nomen-omen? Te „svinjske pojedine“ se udeležijo baje najboljše rodbine v Konjicah.

o Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda se ustanovi v nedeljo dne 14. febr. v Ponikvi ob j. ž. Ustanovni shod se vrši po večernicah v gostilni gđ. Anice Vrečko. Govori pot. učit. družbe, g. Ivan Prekoršek. Poje šentjurski kvartet, vrši se tudi srečolov in domača veselica. Vsi sosedi in domačini ste prisrčno vabljeni!

o Proti starostnemu zavarovanju za kmete so se izrekli po poročilu „Sl. G.“ kmetje v Slivnici pri Celju na nekem zaupnem shodu.

o V Rihtarovcih pri Zg. Radgoni, kjer so nedavno tega zmagali Slovenci pri obč. volitvah, je izvoljen za župana g. Fr. Štrakl, za občinske svetovalce pa gg. Jakob Bratkovič in Ferdinand Jurjovič.

v Težka telesna poškodba. V neki gostilni v Rihtarovcih so vrgli fantje Špalič, Heric in Himelrajh tesarja Gutmana na tla in ga z nogami suvali. Pri tem mu je jeden stopil na oko ter mu ga spustil. Gutmana so odpeljali v radgonsko bolnišnico.

o Posebne šol. knjižnice namestila „Schulverein“ ustanoviti v Studenčih pri Mariboru, v Pekrah, Leitenšbergu in Št. Ilju. Knjižnice imajo namen iz otrok vzgojiti — zagrizene Nemce.

v Javna nemška šola pri Sv. Lenartu v Slov. gor. je propadla! Na poziv okr. glavarstva se je za njo oglasilo — 27 otrok. To je huda blamaža za svetolenarčke nemškutarje. Ta

rezultat stavi tudi navdušene spise „Štajerčeve“ in „M. Z.“ za nemško šolo pri Sv. Lenartu v prav čudno luč. Slovenskim Svetolenarčanom vsa čast, da se niso dali zapeljati nemškutarskim zapeljivcem!

d Narodni obč. odbor partinjski je vložil proti ustanovitvi javne nemške šole pri Sv. Lenartu v Slov. goricah dobro utemeljen in obširen protest, katerega pa smo komaj danes dobili v uredništvo in ga sedaj ne bomo priobčevali, ker poročamo itak na drugem mestu o izidu zadeve.

d Sijajna zmaga Narodne stranke v Dramljah. K včerajšnjemu veselemu poročilu o zmagi naprednih Slovencev v Št. Petru pod Sv. gorami imamo danes pridjati še eno: v Dramljah, veliki občini bl. Celja, za katero bijejo klerikalci hud. a zastonski boj, so pristaši „Nar. str.“ že vdrugič sijajno zmagali v vseh 3 razredih. V tretjem, katerega so mislili „zvezarji“ dobiti, je razmerje: naši 103, nasprotniki 36 do 40 glasov. (Naše častitke naprednim Drameljčanom. Krepko naprej! Op. uredn.)

v Obrtniki zginjujejo iz Ptuja. Kakor se poroča, je zginil prvi čevljar Zelenko in zapustil precej dolga, sledil mu je krojač Petrovič in pred nekaj dnevi svinjski trgovec Blaschitz, kateri je zapustil veliko dolga raznim prekupcem in kmetom.

o Slovenskim lovecem. Upravništvo strokovnega lista za lovce „Weidmannsheil“, ki izhaja dvakrat na teden v Celovcu, prilepja na ovitke, v katerih razpošilja list svojim naročnikom, „Wehrschatzmarke“ za nemški šulferajn s sliko ljubljanske kazine. Znano nam je, da je mnogo Slovencev-lovcev naročenih na ta koroški list, ki je, kakor se iz zgoraj navedenega provokatoričnega dejstva razvidi, v rokah samih zagrizencev in naših narodnih nasprotnikov. Opozarjamo na to izzivanje od strani tega lista, ker smo mnenja, da pač marsikateri naročnik niti ni zapazil nemške šulferajnske Wehrschatzmarke. Kdor bi list s tako opremo v bodoče še sprejel, naj to uredništvu navedenega lista takoj javi z odločnim protestom, da tega ne trpi, kakor je to storil tudi nek tukajšnji lovec. Če pa bi list svojo predrznost nadaljeval, odpovemo naročevanje vsi slovenski lovci. Saj imamo še druge izborne strokovne časopise tudi za lovsko stroko in nam nikakor ni potreba vsiljevati slovenskega denarja tem koroškim zagrizencem.

Kranjske novice.

b Organizacija uradnikov slovenskih denarnih zavodov se ustanovi dne 7. marca v Ljubljani.

b Nov poštni urad se otvori 15. t. m. v Krmelju v krškem okraju.

b Policijski svetnik pri deželnem predsedstvu v Ljubljani Wratschko gre torej definitivno iz Ljubljane. Možno je v 15. letih s svojim taktičnim nastopanjem pridobil zaupanje prebivalstva, a mora iti, ker je glede dogodkov 20. septembra pod prisego izpovedal stvari, ki gotovim ljudem niso bile prijetne. Zdaj so se ga znebili, so ga sicer povišali, a to povišanje je smatrati kot — discipliniranje. Tako je danes pri nas v Avstriji. Še pod prisego se ne sme govoriti resnice!

b Kočevska kmetijska podružnica je začela izdajati listič „Der Landwirt“, Amtsorgan (?) der k. k. Landwirtschaftsgesellschaft für Krain, dvakrat v mesecu. Ali smo res že tako daleč na Kranjskem, da kmet. družba podpira ponemčevanje Kočevskega. Ker ta in nikak drug namen ima ta listič.

b V Žirovnici na Gorenjskem je umrl kmet Jožef Kajdiž.

b Kdo bo novi deželni predsednik na Kranjskem? Včerajšnja „Tagespost“ poroča, da Schwarz v kratkem „pojde“ in da pride na njegovo mesto dvorni svetnik Alfred pl. Manussi, sedaj načelnik tržaške policije. Vedno lepše!

b Občina Adlešica je imenovala župnika Ivana Šašelja častnim članom.

Koroške novice.

o Spodnji Dravograd. Tukaj so dne 7. svečana vrli koteljski, diletanti priredili gledališko predstavo „Mlinar in njegova hči“. Velika dvorana v Narodnem domu je bila natlačena in vsak obiskovalec se je o koteljskih fantih in dekletih pohvalno izražal. Vrlim koteljskim narodnjakom, katerih ni mogel ugonobiti nemškonacionalni učitelj, pa kličemo krepki: Živio! Le tako naprej v izpodbujo Slovencev!

Primorske novice.

Deželni šolski nadzorniki na Slovenskem.

Naš list se je že opetovano boril z različnimi imenovanji deželnih šolskih nadzornikov in na podlagi neovrgljivih dokazov označil sovražno postopanje baje tako „pravične“ vlade nasproti Slovincem.

Živo še pomni vsa slovenska javnost, kako je vlada utihotapila kot dež. šol. nadzornika na Kranjskem Nemca Belarja in ni še dolgo, odkar smo naznanili, da je imenovan za deželnega šolskega nadzornika na Primorskem pristen Nemec Kauer.

Danes se hočemo na podlagi točnih informacij nekaj dalje baviti s tem možem, da bo de slovenska javnost vsaj zvedela, na kak način pridejo možje, kakor je Kauer, k nam, da nam režejo kruh po volji različnih nemšk. politikov.

Izrecno povdarjamo, da se nam ne gre za osebo, temveč za krivični in sovražni sistem, katerega pribijemo tem potom, da popišemo, kako se je vršilo imenovanje nadzornika Kauer-ja.

Kdo pa je ta g. Kauer? Na podlagi katerih zaslug oziroma učenjskih del je prišel ta mož na tako odlično mesto? bo marsikdo vprašal.

Na ta vprašanja odgovorimo s sledečimi podatki. G. dež. šol. nadzornik Kauer je ravnokar dovršil svoje 13. reči in piši trinajsto službeno leto. Poučeval je doslej, dokler ni bil imenovan za dež. šol. nadzornika na Primorskem, na gimnaziji v 13. okraju na Dunaju. Od teh 13 let je bil gosp. nadzornik Kauer za šol. leto 1901/1902 službe oproščen, baje ker se je hotel habilitirati kot privatni docent. Istotako je bil oproščen službe od leta 1904 — 1906. Za šolsko leto 1906/7 pa se mu je profesorska služba v tem smislu olajšala, da so mu znižali število ur, kar je smatrati tudi kot delni dopust.

Leta 1908 je dobil imenovan gospod zopet za celo leto dopust, katerega pa ni izrabil, ker je prišlo med tem imenovanje za dežel. šol. nadzornika na Primorskem. V tem času, ko je imel dopust, se je bavil z različnimi stvarmi; n. pr. pripravljal je absolvirane realce za naknadno maturo na gimnaziji iz grščine in latinščine.

Gospod nadzornik Kauer je bil torej 3 1/3 leta popolnoma oproščen profesorske službe. Vprašamo, odkod ima mož, ki šteje komaj 13 službenih let, katere je dopust reducirail na 9 službenih let in nekaj čez, svojo pedagoško izvedenost in spretnost. Opozarjamo na britke občutke, ki morajo navdajati mnoge zaslužene slovenske profesorje in ravnatelje na Primorskem, katerim je sedaj g. Kauer predstojnik.

Razvidno je, da je v tem slučaju gotovo odločevala le protekcija. To

slutnjo utemeljuje dejstvo, da je omenjenemu gospodu deželni šolski nadzornik na Dolenje Avstrijskem Schindler tast, da je g. Kauer strogo nemško-nacionalnega mišljenja, da se je zanj odločno potegoval znani nemški nacionalni poslanec Sylvester.

Osobito pa je bil g. Kauer zavoljo tega „najsposobnejši“ kandidat za mesto deželnega nadzornika na Primorskem, ker čisto nič ne zna slovenski. Laščino le za silo lomi, vendar pa ga to znanje laškega jezika ne stori sposobnega, da bi mogel slediti kakšnemu strokovnemu predavanju, oziroma, da bi mogel reševati službene akte.

Slovenske poslance pa nujno opozarjamo na ta slučaj, da ga na primernem mestu označijo kot slučaj najgrše protekcije, ki je le pri nas mogoča. Opozarjamo pa zavoljo tega, ker se nam lahko pripeti, da bodo na mesto deželnega šolskega nadzornika Končnika na Štajerskem vsilili i nam kakšnega ljubljenca nemškega nacionalnega državnega poslanca Sylvestra.

d Poročil se je v Šklednju pri Trstu ravnatelj pripravnice Miroslav Pretner, z geo. Liziko Sancin, hčerko trgovca, posestnika ter deželnega poslanca.

d 150 oralov hoste je uničil požar v Sv. Lovrečem v Dajli, Materado in Selom (Petrinje) v Istri.

d Stavka v Trstu. V ladjedelnici Stabilimento tecnico v Sv. Roku pri Miljah je stopilo 600 laških delavcev v štrajk, češ da se je dajalo prednost nemškim delavcem. Vodstvo je dalo ladjedelnico takoj zapreti.

v Zaradi volitev v trgovsko in obrtno zbornico v Gorici, pri katerih so Italjani sleparili, se bo vršila vsled ovadbe od slovenske strani kazenska preiskava.

v Jadranska banka v Trstu izkazuje za l. 1908 K 200.340'90 čistega dobička, t. j. 10% obrestovanja delniške glavnice. Izplačalo se bo 6% dividende.

v Kmetijskim potovalnim učiteljem je imenovan za goriško okolico g. Ernst Klavžar, dozda gospodarski pristav na grofa Jelačića graščini v Novem dvoru na Hrvatskem.

v V Trstu so našli 8. tm. ponoči na ulici v krvi ranjenega uslužbenca v bolnišnici Ahila Galeazzi. Kdo ga je ranil, se še ne ve.

v V Pulju so dne 9. tm. izložili volilne imenike za nove občinske volitve.

v Novo lekarno v Gorici otvori farmaceut Pietro Liberi.

v V Gorici je umrl v bolnišnici posestnik Ivan Peric iz Bilj.

v Gorica. Razpisano je mesto tematika na gimnaziji. Prošnje do začetka marca. — Bivšo Ceconijevo vilo na Solkanski cesti so kupili bratje Loser pred kratkim baje za 300.000 kron, sedaj pa so jo prodali nekemu dunajskemu profesorju za sanatorij za 1.200.000 kron. Ni slaba kupčija. — Brata Ivo sta kupila za 100.000 kron bivšo Staničevo vilo na Solkanski cesti. Napraviti nameravata „penzijo“. Vila je bila svoj čas last nesrečnega vojskovodje pri Magenti Gyulaia in se še danes imenuje „Vila Gyulai“.

v Tudi na Goriškem sklicujejo duhovniki „Kmečke zveze“ (klerikalne pol. organizacije) k posvetovanju o starostnem zavarovanju. Pristop imajo le zaupniki.

v Na javnem ljudskem shodu v Podgradu v Istri dne 31. jan., na katerem se je predstavil nedavno izvqljeni dež. posl. dr. Pošćić, so se skenile resolucije, v katerih se zahteva 1. razdelitev dež. kulturnega sveta v hrvaško-slovenski in laški del, 2. odprava šolskih taks, 3. izdatno podpiranje živinoreje.

v Za starostno kmečko zavarovanje so se izrekli, kakor poroča „Slovenec“, kmetje na nekem klerikalnem shodu Zatominom na Goriškem. Ali ne bodo gospodje pri S. L. S. prišli v dilema? „Kakor bodo kmetje sklenili, tako bomo pa glasovali.“ Na Kranjskem: ne, na Goriškem: da!

b Umrl je v Trstu za srčno kapjo odvetnik dr. Salomon Mordolfo, 45 let star, priljubljen zaradi svoje skromnosti in dobrega srca.

Po svetu.

o Spremembe v ruski diplomaciji. Na mesto Nelidova pride kot poslanik v Rim dozdajni finančni minister Kovcev, na mesto kneza Urusova pa poslanik v Washingtonu baron Rosen.

v Veljaven zakon katoliškega duhovnika. Okrožno sodišče v Olomucu je razsodilo, da je zakon bivšega katoliškega duhovnika Pöcksteinerja veljaven. Pöcksteiner je l. 1908 prestopil k protestantizmu in se poročil z Olgo Jordan. Na ovadbo nadškofijskega konsistorija se je uvedlo postopanje radi neveljavnosti zakona. To postopanje se je sedaj končalo s proglasitvijo veljavnosti Pöcksteinerovega zakona.

v Ciganski primaš Nyari — vdovec. Dne 8. tm. je umrla v Šopronju grofica Vilma Festetic, ki se je pred 2 leti vkljub prošnjam rodbine poročila s ciganskim primašem Rud. Nyarijem. Ž njo vred je umrlo tudi dete, ki se je pred par dnevi rodilo. Zakonska sta živila dve leti srečno in mirno zakonsko življenje.

v Siromašni ribič — milijonar. V San Sebastianu živi 18 letni ribič Lejabertija. Pred nekaj časom sta prišla k njemu dva gospoda ter sta mu sporočila, da ima izvršiti oporoko neke ameriške dame, ki je lani umrla v Munderi, in mu zapustila 3 milijone frankov. Izkazalo se je, da je bila to njegova mati.

v „Idemo, da vidimo Petra“. Hrvatski klerikalni kolovodje so objavili poziv na „hrvatski narod“ za letošnje romanje v Rim. Zanimivo je vsekakor, kar med drugim pravijo: „Ne gremo v Rim, da bi se nagledali sijajnih palač.. velikanskih del ljudske umetnosti; ne vleče nas ne v večno mesto, da s svojimi očmi vidimo v starinskih spomenikih zgodovino sveta vseh vekov, niti da bi črpali modrost v mnogobrojnih univerzah tega mesta... Ne, ne in stokrat ne!... Ampak gremo, da vidimo grob sv. Petra... da se poklonimo sv. Očetu Piju X... Gremo, da vidimo Petra“... — Kaj umetnost, kaj znanost, Kaj zgodovina! — Kaj kultura! — Da le vidimo — grob!

v Madžari in Avstro-Ogrska banka. Kako slabo so poučeni Madžari, ki z vso silo zahtevajo svojo samostojno ogrsko banko, o svojih finančnih razmerah, naj pokaže dejstvo, da je dne 31. dec. 1908 znašala menična listnica madžarskih in hrvatskih denarnih zavodov K 435.000.000 to je 63.5% skupne svote, dočim je menična listnica avstrijskih denarnih zavodov iznesla le K 250.000.000, to je 36.5%. Kdo bo torej v slučaju dveh bank boljše izhajal?

b Sekcijski šef v trgovinskem ministerstvu je postal dozdajni I. tajnik dunajske trgovske in obrtne zbornice Riedl. Riedl je zastopnik mančesterske liberalizma v gospodarskem in ekstremnega Wolfjanstva v političnem oziru, torej človek, kateremu bo trebalo pošteno gledati na prste.

o 12.947 smrtnih obsodb se je izvršilo na Ruskem od 1. jan. do 31. dec. 1908; samo v moskovski guberniji 2150. 1733 jih je bilo usmrčenih v dobi pod 15 let. Pa se še dvomi o dobrotah ruske države!

o Marokanski sultan — pesnik. Sultan Mulej Hafid je v čast petdesetletnice rojstva nemškega cesarja Viljema speval v arabskem jeziku pesem ter jo predal nemškemu konzulu v Fesu.

o Zaradi nesrečne ljubezni je zbežala v varaždnski samostan krasotica Darinka Brnica, ki je obiskovala žensko učiteljsko v Zagrebu. Oče jo je hotel odvrti od sklepa, a deklica je trdovratna.

b Škoda po povodnji na Bavarskem znaša, kakor se je dosedaj moglo izračunati, 3 milijone kron.

o 25.000 kron za zlomljen nohet. Sloviti virtuoz-pijanist Paderevski je nedavno koncertiral v Njujorku. Ko je izvajal eno Beethovenovih sonat, si je zlomil nohet na palcu desne roke. Vendar je igral do konca in niti najmanj ni izdal bolečine, ki jo je čutil v prstu. Rana je sicer neznatna, vendar občutna. Kot odškodnino je dobil od raznih zavarovalnih družb lepo svotico 25.000 kron.

a Rumunski državni poslanec Zorislav Bredicean je umrl vsled srčne kapi baš v trenutku, ko so ga na kolodvoru v Lugosu dvignili v brzovlak, v katerem se je mislil odpeljati v budimpeštanski sanatorij.

d Ljubezenska dogodbica sultanova nečaka. Knez Ahmed Lontfonlah, sultanov nečak, je odpeljal iz Carigrada mlado in lepo gospico Sofijo Zigomalo, ki pripada najodličnejšim tamošnjim krogom. Pred nekoliko dnevi sta se poročila v Bruslju. Medene tedne bosta preživela na Angleškem.

d Nobelova mirovna nagrada — Mladoturkom? Na mednarodnem shodu za mir se je predlagalo, naj se podeli Nobelova mirovna nagrada mladoturškemu komiteju „Edinost in napredek“. Zasluge Mladoturkov za vzdržanje svetovnega miru so nedvomne, zato je predlog zadel na simpatije.

o Zvišanje kolegnine. Dunajski časopisi so poročali, da se kolegnina na vseučilišnih zviša že prihodnji letni tečaj za polovico. Oficijozni „Fremdenblatt“ pravi k temu, da se o zvišanju sicer razpravlja, da pa še ni gotova stvar.

b Prva slovenska knjigarna v ameriških Združenih državah se je ustanovila v Clevelandu.

b „Narodni dom“ v Clevelandu v Ameriki si mislijo zgraditi tamošnji Slovenci.

o Vsi učni zavodi „Svobodne šole“ se imajo po ukazu naučnega ministertva zatvoriti, ker uče v njih verouk ljudje, ki niso v to avtorizirani. „Sv. šola“ se je pritožila.

o Škandalizirala se je na dvornem plesu na Dunaju minoli torek „visoka gospoda“, ker so nekateri poslanci, ki so bili tudi povabljeni, prišli namesto v fraku in klaku, v salonskih ali celo v navadnih sakko-oblekah! Strašno!

d Pesnik Catulle Mendes — umorjen? Na drž. pravdnistvo v Parizu je prišlo več pisem, češ da Mendes ni ponesrečil, ampak ga je nekdo umoril. Mendes je baje kot bivši prijatelj gospe Steinheil poznal morilca njenega moža, zato se ga je hotel ta iznebiti.

d 3. polk deželnih strelcev na Tirolskem bo s 1. marcem ustanovljen. Poveljnik mu bo podpolkovnik Georgi, brat brambovskega ministra.

d Sekcijski šef Wagner-Jauregg v trgovinskem ministertvu postane, kakor poroča „Den“, podpredsednik najvišjega računskega dvora.

d Glad v Perziji. V Teheranu in tudi v provinci je nastal strašen glad. Cene vsem živilom so podražene. V Teheranu umrje vsak dan 10 do 20 oseb na gladovnem tifusu.

d Vodstvo avstroogrške banke je po vstopu Bilinjskega v ministertvo prevzel do imenovanja novega guvernerja zdajni podguverner baron Winterstein.

d Truplo češkega založnika Bačkoveškega, katerega so pogrešali od 29. nov. l. l. so včeraj potegnili pri Kralupu iz Vltave.

Slovanski zapiski.

b Čitalnice na Hrvaškem in analfabeti. Na Hrvaškem in v Slavoniji obstoji danes 199 čitalnic („čitaonice“) so slične našim čitalnicam po mestih ter bralnim in izobraževalnim društvom na deželi; ker je analfabetizem še sila razširjen po deželi, nasvetujejo hrvaški listi, naj bi se v čitalnicah priredili analfabetični tečaji.

b Na Bolgarskem so obdačili samce. Vsak samec, ki je prekoraj 30. leto, bode moral plačevati 10 levov letnega davka, dokler se ne oženi. Radevedni smo, koliko bode ostalo trdnih pri „samstvu!“

b Od diurnista do ministra. Inženir Momčilo Tepavica je še lani služil kot diurnist v županiji Bač-Bodrog na Ogrskem. Pred nekaj meseci je odšel v Črnogoro, kjer ga je sedaj knez Nikola imenoval za ministra prometa.

b Na Hrvatskem se naselijo 3 novi odvetniki in sicer dr. Miškulin v Gospiću, dr. Ernst v Varaždinu in dr. Šafarić v Brodu.

b Frankovci na Hrvatskem začnejo izdajati krajaški dnevnik pod imenom „Hrvatske Novosti.“

b Za Gjorgjem Nastićem, znanim kot glavno pričo v veleizdajniškem procesu na Hrvatskem, je izdana sodna tiralica vsled tožbe enega teh „vleizdajalcev“. Nastić je „izginil“.

b Uničevanje goseničjih zaleg po šolskih otrocih je upeljeno v Bosni in Hercegovini. Leta 1908. se je uničilo tako 6.630.898 goseničjih gnezd ter je vlada dala za to nagrade 5000 K.

b Hrvatski ban Rauch pojde z romarji, ki gredo v Rim gledat „Petra“ in ne umetnosti in znanosti in kulture. Tudi nekateri drugi od vlade se nameravajo udeležiti romanja. Torej: ker vse drugo nič ne pomaga, bo poklical nebesa na pomoč. Če bo le pomagalo?

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Dozdevna bolezen prestolonaslednika Franca Ferdinanda.

b Praga, 12. febr. (Brz. „Nar. Dn.“) „Den“ poroča, da je vzbudila nenavzočnost prestolonaslednika Franca Ferdinanda na dvornem plesu minli četrti splošno pozornost. List poroča, da je prestolonaslednik moral zaradi težke pljučne bolezni od plesa izostati in da se nahaja sedaj v sanatoriju „Löw.“ To bolezen pa v dvornih krogih skrbno skrivajo. Temu nasproti poroča „Wien. Mittagszeitung“, da se prestolonaslednik še zmiraj nahaja z družino v St. Moritzu in da termin za vrnitev še ni trdno določen.

Dogodki v Srbiji.

d Belgrad, 12. febr. (Brz. „Nar. Dn.“) Na javnost je pomirjevalno vplivala izjava ministerskega predsednika, ki je rekel v skupštinski seji, da vojni minister dobi vse zahtevane kredite. Pretnje avstro-ogrškega polslužbenega časopisja z odločnimi koraki Avstro-Ogrske v Belgradu vsled srbskega oboževanja tukaj nihče ne jemlje resno. Srbske intenzivne vojne priprave res vznemirjajo merodajne avstro-ogrške kroge, ali na kako resno akcijo Avstro-Ogrska niti ne pomišlja, ker bi s tem izzvala proti sebi več kot polovico Evrope. Avstro-Ogrska v nobenem slučaju ne napade prva ali ako tudi napade, najde srbsko vojsko pripravljeno na boj.

v Belgrad, 12. febr. (Brz. „Nar. Dn.“) Oboroževanje v Srbiji se z mrzlično naglico nadaljuje. Konferenca, katero je imel včeraj vojni minister Živković s finančnim odsekom v skupštini glede zvišanja vojnega kredita je v pozni uri uspela v smislu ministrovem z dobrim vspehom. Živković ostane na svojem mestu.

d Belgrad, 12. febr. (Brz. „Nar. Dn.“) Jutri se tukaj vrši velik shod proti preganjanju Srbov na Hrvatskem in v Slavoniji. Vlada se zelo boji, da bi ne prišlo na koncu do velikih demonstracij proti Avstro-Ogrski. Avstro-ogrski trgovci bodo imeli jutri svoje trgovine zaprte.

Zemun, 12. febr. (Brz. „Nar. Dn.“) Včeraj zvečer so krožile po Belgradu vznemirljive vesti o revolти častnikov v največjemu srbskem garnizijskem mestu, v Nišu. Poveljnik v Nišu, general Bojović je naznanil vojnemu ministru in kralju, da so niški častniki zelo razburjeni zaradi nameravanega odstopa vojnega ministra Živkovića in da groze z vojaškim uporom, ako bi Živković moral v resnici odstopiti.

Tržne cene.

11. februarja.

Dunajska borza za kmetijske pridelke: Promet je danes zopet zastal.

Kava: Santos Good Average za marc 34'25, za maj 34'—, za september 32'25, za december 31'50. Tendence stalna.

Produktni trg. Pariz: moka za tekoči mesec 30'10, moka za prihodnji mesec 30'15, moka za marc — junij 30'50, moka za maj — avgust 30'80, pšenica za tekoči mesec 22'95, pšenica za prihodnji mesec 23'20, pšenica za marc — junij 23'55, pšenica za maj — avgust 23'80, rž za tekoči mesec 16'50, rž za prihodnji mesec 16'60, rž za marc — junij 16'75, rž za maj — avgust 16'65.

Sladkor. Praga: surovi sladkor prompt K 22'65, za oktober — december K 21'85. Tendence stalna.

Sladkor. Trst: Centrifugale Pilés prompte K 28'3/4 do 29'1/2, za v dobavi K 29'1/4 do 30'1/4. Tendence lena.

Produktni trg. Budimpešta. Pšenica za april K 12'85, pšenica za oktober K 12'69, rž za april K 10'16, rž za oktober K 9'17, oves za april K 8'61, oves za oktober K —, turšica za maj K 7'28, ogrščica za avgust K 14'—. Promet 12.000 met. st.

Budimpešta, 19. jan. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin., mlade, težke 124 do 126 vin., mlade, srednje 124 do 126 vin., mlade, lahke 124 do 126 vin.; zaloga 19.438 kom.

Svinjska mast 143'—, namizna slanina 116'—.

Graška borza za kmetijske pridelke: Pšenica 76/77 kg 13'40, 77/78 kg 13'70, 78/79 kg 13'90, 80/1 kg 13'40; rž 73/74 kg 10'50, 74/75 kg 10'90, 75 kg 11'10; kornuza nova 8'10 do 8'50; cinquantin nova 9'50 do 9'60; cinquantin nov — do —; oves 9'40 do 9'80, nezadacen.

Tedenski živalski sejem v Gradcu 11. febr.: Na sejm se je prignalo 1070 glav (390 volov, 155 bikov, 435 krav in 90 telet.) Cene splošno neizpremenjene. Cene so bile: Pitani voli 38—42 kron (izjemna cena 44 K), napol pitani voli 33—37 K, suhi voli 29—32 K, voli za pitanje 28—32 K; pitane krave 26—31 K, napol pitane krave 20—25 K, suhe krave 12—17 K, biki 28—35 K, mlade krave dojnice (do 4. teleta) 27 do 32 K, starše dojnice 23—26 K, telne krave 23—26 K. (Vse cene so za 50 kg žive teže.)

Sejmi na Štajerskem.

Brez zvezde so letni in blagovni, z 1 zvezdo (*) živalski, z 2 zvezdami (**) letni in živalski sejmi.

13. febr.: v Brežicah (svinjski); 15. febr.: v Račjem*, Žalcu**, Ponikvi**, Šmarju, Arvežu, Brežicah**, Sevnici**. 16. febr.: v Radgoni*, Podplatu*, Ormožu. 17. febr.: v Ptuj (za svinje in konje), v Imenem (za svinje). 18. febr.: na Bregu pri Ptuj (za svinje), v Gradcu*, v Šoštanj*. 19. febr.: v Zg. Poljskavi**, v Pišecah*. 20. februarja: v Brežicah (za svinje). 22. febr.: v Teharjih*, v Braslovčah**.

Društvene vesti.

o Bralno društvo na Bregu pri Celju preloži svoj plesni venček, ki bi se imel vršiti v soboto v gostilni Radeja na Bregu, na nedeljo 14. t. m. ob 4. uri popoldne v „Skalno klet“.

d Izvanredni občni zbor ima Slov. delavsko podp. društvo v Celju v nedeljo, dne 14. febr. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih. Na dnevnem redu je povišanje stanarine.

o Zahvala. Za obilne in krasne darove ter mnogobrojen obisk o pri-liki plesnega venčka oddelka združenih železničarjev v Celju dne 7. t. m. se odbor slavnemu občinstvu najpriščneje zahvaljuje ter se uljudno priporoča nadaljni dobrohotnosti.

o Zahvala. Slavna občina Celjske okolice je podarila letos zopet čebelarski podružnici za Celje in okolico podporo v znesku 25 K. za kateri velikodušni dar se ji iskreno zahvaljuje odbor.

o Telovadno društvo Sokol v Krškem priredi v nedeljo dne 14. sveč. v gostilniških prostorih gosp. Jermana plesni venček. — Svirala bo ciganska godba iz Celja. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za osebo 80 vin., za družino do treh oseb 2 kroni, člani v kroju 40 vin.

o Jugoslovanski klub Slovanske Se-sede na Dunaju priredi zabavni večer v soboto, 13. febr. 1909. v društveni dvorani, I., Fleischmarkt 16. vhod I. Dracheng. 3. I. nadstr. ob 8. uri zveč.

Izkaz „Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju“

naravnost poslanih prispevkov, katere so a) nabrali: g. Ignac Supan, učitelj v Brežicah 70.70 K; b) darovali: Klub naprednih slov. akademikov v Celju, kot del čistega dobička narodne zbirke 100 K, vsi člani obč. sveta, odbora in krajnega šolsk. sveta v Dolini pri Trstu kot polovico dnevnice od slavnostne seje 2. dec. 1908 59.20 K, sl. županstvo v Ajdovščini 20 K, sl. županstvo v Trebnjem 20 K, gg. Anton Globočnik, pl. Sorodolski, c. k. vladni sodnik Dunaj, 20 K, Vladimir Globočnik, c. k. dvorni svetnik, Dunaj 20 K, Karl Kotnik, tovarnar, Verd pri Vrhniki, 20 K, Jos. Kosič, c. k. rudn. svetnik, Idrija 10 K, Dr. Otmar Krajec, Ljubljana 10 K, Ivan Mankoč, Trst 10 K, Anton Mladič, c. kr. okr. sodnik Šmarje pri Jelšah, 10 K, Ivan Okretič, c. kr. gen. prokurator, Dunaj 10 K, Maks Pieteršnik, c. kr. prof. v p. Ljubljana, 10 K, Jos. Stritar, c. kr. prof. v p. Dunaj, 10 K, Dr. Bogomil Vošnjak, v Parizu, 10 K, Filip Gasparin, c. kr. profesor, Dunaj, 6 K, Dr. Franc Güstl, ordinarij-voditelj na Studencu 6 K in Jakob Urbanija, c. kr. višji poštni upravitelj, Dunaj, 5 K. Skupaj 426.90 K. Darove sprejema in izkazuje blagajnik Ivan Luzar, višji revident j. z. v p. Dunaj, III/3 Reissnerstrasse 27.

Kupci se vabijo na

dražbo

Virantovega posestva
v Žalcu

ki se vrši v sredo, 17. t. m. pri c. kr. okrajnem sodišču v Celju. Dražbal se bo hotel s kavarno in ledenico, zraven veliki hlevi in skladišče za hmelj ter več hmeljnih in drugih njiv. 113 1

Popolnoma novo

spalno pohištvo

se ceno proda. — Vpraša se v upravnistvu „Narodnega Dnevnika“. 3-2

Zidarji

za Trbovlje se sprejmejo. Ponudbe sprejema Viljem Treo, stavbenik v Ljubljani Marije Terezije cesta 10. 96 6-4